

Що варто знати про наркозалежність?

Наркоманія – це хвороба, викликана систематичним вживанням речовин, які включені до списку наркотиків. Вона проявляється психічною, а іноді й фізичною залежністю від різних обставин.

Наркотик – хімічна речовина рослинного або синтетичного походження, здатна навіть при одноразовому вживанні викликати змінений психічний стан, а при систематичному прийманні – психічну і/або фізичну залежність від неї.

До наркотиків та психоактивних речовин відносяться:

• опіоїди

опій, героїн, кодеїн, екстракт маку, морфін, метадон та інші.

• канабіноїди

гашиш, марихуана, анаша, «план», тощо.

• галюциногени

ЛСД, псилоцибін, мескалін та ін.

• алкоголь

• психостимулятори

амфетаміни: фенамін, первітин, ефедрон, екстазі; кокаїн та його похідні

• тютюн

• розчинники

клеї, ацетон, фтолуол, лаки та інші.

• снодійні

седуксен, реланіум, тощо.

Міфи про наркотики

1. Легкі наркотики нешкідливі.

Один з найпоширеніших міфів. Наркотики не поділяються на шкідливі та нешкідливі, на легкі та важкі. Всі мають негативні на-

слідки та небезпечні.

2. Якщо я один раз спробую наркотик, зі мною нічого не станеться.

Навіть одноразове вживання наркотику надзвичайно небезпечно та може привести до важких проблем і навіть смерті.

3. Я зможу контролювати вживання наркотику.

Це лише ілюзія, рано або пізно наступить момент, коли усі вчинки та інтереси будуть пов'язані тільки зі споживанням наркотику.

Вживання наркотику призводить до залежності від нього (поєднання психічних/фізичних явищ).

4. Вживати наркотики чи не вживати – це моя особиста справа

Відносно наркотиків так сказати не можна. Якщо це ваша особиста справа, то чому повинні плакати батьки, дивлячись на доньку чи сина-наркомана, і запихати їм в кишеню гроші на ще одну “рятівну” дозу чи на лікування?

• Що таке залежність від наркотиків?

Наркотик, його вплив поступово заміняють собою всі звичайні для людини позитивні емоції. На цьому етапі людина ще зберігає здатність контролювати вживання, ще може вибирати, в яких ситуаціях і в який момент приймати зілля. При цьому бажання вжити його зберігається завжди, проте розум ще може перемогти в боротьбі мотивів.

Часткова можливість контролювати приймання наркотику створює в споживача ілюзію того, що це ще не впливає на його життя, він вільний у своїх рішеннях та зможе припинити вживання в будь-який момент. Фізична залежність проявляється в тому, що організм вже не може нормально функціонувати без наркотику та за його відсутності розвивається синдром відміни (абстинентний синдром).

Ранніми ознаками у підлітків вживання наркотичних речовин можуть бути наступні зміни у поведінці, характері та фізіології підлітків:

- різкі зміни у поведінці (необґрунтована агресивність, замкнутість, зміна кола друзів, неохайність), що не були властивими раніше;
- прояви брехливості, відчуженості, виникнення боргів;
- зникнення цінних речей та грошей з дому, крадіжки;
- зникнення з дому або поява у підлітка таких хімічних речовин як: оцет, питна сода, перманганат калію, йод, ацетон та інші розчинники; флакони з невідомими рідинами;

- знаходження у підлітків шприців, голок, гумових джгутів, таблеток, наркотичних речовин;
- поява в лексиці підлітків нових жаргонних слів: баян, машина - шприц, колеса - таблетки; драп, план, дур, ширка – назви наркотичних речовин та ін.
- наявність у підлітків слідів від ін'єкцій на будь-яких частинах тіла, особливо на передпліччі;
- коливання розміру зіниць (зіниці різко розширені або звужені до головки шпильки) та кольору шкіри (різко бліда, сірувата).

Наявність у підлітків однієї або декількох з вищевказаних ознак не дає підстав для ствердження того, що підліток вживає наркотики, однак це повинно спонукати батьків, вчителів та близьких підлітка звернутись за консультацією до фахівців.

Наркотики страшні тим, що навіть одноразове їх уживання може призвести до наркотичної залежності. У зв'язку з фізіологічними особливостями організму наркотична залежність розвивається у підлітків набагато швидше, ніж у дорослих. Відомі випадки, коли перші ж експерименти підлітка з наркотиками закінчувалися смертю.

При постійному вживанні наркотиків виникає хронічне наркотичне отруєння, яке спричинює розлад функцій багатьох органів і систем організму, особливо центральної нервової системи. Тому наркоманія вважається хронічним нервово-психічним захворюванням. Вона поступово призводить до психічного розладу, пов'язаного зі звуженням кола зацікавлень, швидкої зміни настрою, зниження працездатності, погіршення пам'яті і втрати почуття відповідальності.

Діагноз «**наркоманія**» ставлять лише тоді, коли захворювання виникло від вживання засобів, внесених до офіційного списку наркотичних речовин.

Якщо захворювання викликане вживанням засобів, не внесених у перелік наркотичних речовин, ставлять діагноз «**токсикоманія**».

• **Що робити, якщо в сім'ї є залежний?**

Сама людина припинити прийом наркотиків вже не зможе! Такі люди часто брешуть і намагаються маніпулювати рідними. Щоб позбавити людину від цього захворювання, спочатку потрібно щоб вона сама усвідомила, що хвора.

Перед початком лікування у будь-якому випадку необхідна

консультація фахівця з хімічних захворювань. Повне відновлення організму триває півтора року. Найбільш переломні моменти проходять на 1-3 місяці лікування. Тільки через 3 місяці людина почне повертатися до колишнього життя. Алкоголь з організму виходить тільки через 21 день, наркотики ж повністю зовсім не виходять з організму.

• Як проходить лікування?

Якщо людина вже давно залежна, тоді допоможе тільки курс реабілітаційного лікування в закритому наркологічному центрі. Ізоляція пацієнта необхідна, щоб прибрати людину зі звичного оточення, яке підбиває на наркотик. Курс реабілітація триває від 3-6 місяців до року, адже якщо людина вживає 10 років, то за 2 тижні повернути її до здорового повноцінного життя просто неможливо. Реабілітація – це життя з чистого аркуша. Будь-який залежний зупиняється на тому рівні соціального розвитку, коли почав вживати. Якщо людина почала вживати алкогольні напої з 16-річного віку, то її його соціальний розвиток залишився на тому ж рівні, хоча фізично людина розвинулась. Одне із завдань реабілітації – скоротити до мінімуму розрив між соціальним і фізичним розвитком пацієнта.

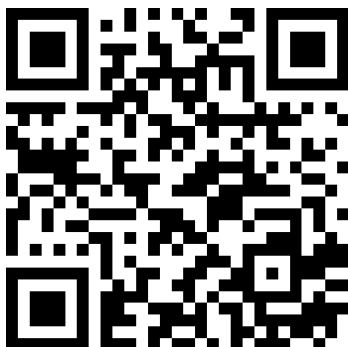
У всьому світі одним з найбільш ефективних методів лікування вважають психологічну корекцію, яка використовує комплексний індивідуальний підхід до кожного пацієнта. З ним працюють психологи, які допомагають скоригувати життя, виявити причину, за якої людина стала вживати. Прийом медикаментів призначають тільки у разі необхідності і після консультації нарколога. Такі препарати діють як заспокійливе і є коректором настрою. За допомогою цих методик залежність можна "звести нанівець", але тільки якщо людина буде дотримуватися рекомендацій.

Важливо розуміти, що швидкого лікування таких захворювань не буває, і лише один на мільйон зможе перебороти залежність самостійно.

ВАЖЛИВО

• *На чашах терезів перебуває життя людини. Смерть настає тільки один раз, іншого шансу на лікування може і не бути.*

За **безкоштовною правовою допомогою** ви можете звернутися після скасування карантинних заходів до Громадської організації **«Правова єдність»** за адресою: м. Біла Церква, вул. Леваневського, 55 (приміщення бібліотеки № 8) або дистанційно за телефонами **+380996040650** та **+380683329421**, на електронну пошту **pravovadopomogabc@gmail.com** та онлайн за доступом: **ldn.org.ua/section/legal-help**

Звертаємо увагу, що цей буклет носить рекомендаційний характер, і вирішення окремих ситуацій потребує консультації зі спеціалістом.

Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Створення безпечного та правоспроможного середовища у громадах Київщини» і не обов'язково збігається з позицією Міжнародного фонду «Відродження».